

El Joanic

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord-est del terme municipal
Emplaçament
Alçada: Carretera de Gaià i Prats de Lluçanès (BV-4401), km. 1,1
341

Coordenades:

Latitud: 41.89902
Longitud: 1.88992
UTM Est (X): 407920
UTM Nord (Y): 4639160

Classificació

Número de fitxa 08018 - 219
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla General d'Ordenació Urbana del Municipi de Balsareny (PGOU).
Article 133 (protecció de masies). Núm. 1: Casa Joanic.
Data aprovació: dc., 27/11/1991 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000905200DG03H0001AM
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 08/12/2022 - 09:39

Descripció

Mas de petites dimensions, molt reformat en els darrers anys, que està emplaçat al costat de l'antic camí que anava cap a Gaià i el Lluçanès (actual carretera BV-4401). L'edificació és de planta rectangular i disposa de planta baixa més un pis. Conserva més o menys el volum de l'antic mas, però els murs han estat arrebossats amb ciment i totes les obertures s'han modificat i remodelat. L'antiga casa fou aixecada en diverses fases, tal com es dedueix de la disposició de les estructures interiors. Antigament sembla que l'accés principal ara al costat de llevant, on hi havia un baluard o barri amb diverses tines. Ara la façana principal és al costat oposat, a ponent, i compta amb diverses obertures de distribució irregular. La porta principal, emmarcada amb llinda i brancals de pedra, va ser refeta no fa gaires anys aprofitant pedres d'altres parts de la casa. Abans la porta era molt més senzilla, amb llinda de fusta. Sota la teulada de la casa destaca un ampli ràfec amb cabirons de fusta.

Observacions:

Altres denominacions: Argelaguët, Cases de Castellet

Informació oral facilitada pels propietaris

Història

Aquest petit mas podria ser originari del segle XVIII, tot i que no es pot descartar que sigui anterior. En un principi sembla que va tenir diverses denominacions: Argelaguët (perquè devia tenir alguna relació amb el mas proper anomenat Argelaguers, ja en terme de Cornet, Sallent) i sembla que també les Cases de Castellet.

La casa apareix documentada per primera vegada l'any 1746. El 1760 també se l'esmenta en el llibre de vàlues de la parròquia de Balsareny, com a mas Joanic Casas. Llavors era propietat d'Antoni Martí, àlies Cerdà. Els Martí eren els propietaris del mas Torrents, que possiblement és l'actual mas Cerdà. Per la proximitat amb el molí de Castellet, és possible que aquest mas s'hagués conegut també com a Cases de Castellet. Així, el 1683 un tal Isidre Martí, també àlies Cerdà, posseïa el mas Torrents de Vilamajor i els masos de les Alzines i de les Cases de Castellet, abans Argelaguët, de Gaià. Cal dir que el Joanic es troba pràcticament a la frontera entre els termes de Balsareny i de Gaià; per tant, és probable que en algun moment hagués estat considerada com a pertanyent a Gaià. El 1775 la casa és denominada ja només com a Joanich (Carreté, 2010: 140).

En aquesta època hi havia també una casa més petita que es coneixia com la Caseta del Joanic i que estava situada més al sud, entre el Joanic i el mas Cerdà. El 1745 els masovers eren Rafel Vinyes i la seva muller Mariàngela. Tot i ser més petita, la Caseta del Joanic tenia més terreny que el mateix mas Joanic. El 1775 el seu propietari era Jaume Pey (Carreté, 2010: 152).

Com la majoria de cases del sector nord-est de Balsareny, el Joanic va acabar sent una masoveria de l'Abellar, una gran masia situada en terme de Cornet, Sallent. Al segle XIX aquesta gran casa pairal tenia les masoveries d'Argelaguers, Joanich, les Claperoses, cal Panxeta, el Cerdà i les Torres de Vilamajor. Al llarg del segle XX aquestes finques es van anar venent i l'heretat de l'Abellar es va disgregar.

La casa del Joanich estava situada al costat del camí que provenia de Navàs en direcció a Gaià. El riu Llobregat es travessava per un pont que hi havia al costat del Molí de Castellet, inaugurat el 1945 i que no

s'ha conservat. Anteriorment, el riu es travessava per un gual que hi havia una mica més avall. El camí passava ben arran del Joanic, per la façana nord, fins que a la dècada de 1970 es va construir la carretera.

Entorn de 1955 els pares de l'actual propietària van comprar la casa i en els anys posteriors s'hi van fer reformes importants i ampliacions de nova construcció. Durant les reformes es van trobar restes de l'antic forn de pa de la casa.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 140-141, 152.

